

כי איך אעלה אל אבי?

(1) ספר בראשית פרק מד

(ל) וְעָתָה כִּבְאֵי אֵל עֲבָדְךָ אָבִי וְהַנֶּעֱרַר אֵינְנוּ אֲתָנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ: (לא) וְהִזְהֵר פְּרִאוֹתוֹ כִּי אֵין הַנֶּעֱרַר וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת שְׂבִיבַת עֲבָדְךָ אָבִינוּ בְּיָגוֹן שְׂאֵלָה: (לב) כִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת הַנֶּעֱרַר מֵעַם אָבִי לֵאמֹר אִם לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךָ וְחִטָּאתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים: (לג) וְעָתָה יֵשֶׁב נָא עֲבָדְךָ תַּחַת הַנֶּעֱרַר עֲבָד לֵאדֹנָי וְהַנֶּעֱרַר יַעַל עִם אֲחִיו:

(לד) כִּי אִיךָ אֶעֱלֶה אֵל אָבִי וְהַנֶּעֱרַר אֵינְנוּ אֲתִי פֶן אֲרָאָה בְּרַע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת אָבִי

וְלֹא יִכּוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבִּים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאֵנוּ כָּל אִישׁ מֵעַלְי וְלֹא עָמַד אִישׁ אֶתוֹ בְּהַתְּנַדֵּעַ יוֹסֵף אֵל אֲחָיו: (ב) וַיִּתֵּן אֶת קָלוֹ בְּכַיִּי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פְּרֹעֶה:

רש"י על בראשית פרק מה פסוק א

(א) ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים - לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישין בהודעו להם:

משך חכמה על בראשית פרק מה פסוק א

(א) ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים - ר"ל כי רצה להתאפק ולהביא את יעקב לקיים השמש והירח כו' משתחוים לי, ולא היה לו לרחם עליהם כאשר לא שמעו בהתחננו אליהם. אך שלא היה נאות לפני האנשים הנצבים שלא ידעו כל המאורע והיה נראה כאכזר וכלב בליעל בלתי חונן ולא היה יכול להתאפק בסיבת כל הנצבים עליו.

שפת אמת ספר בראשית - פרשת ויגש - שנת [תר"מ]

בפסוק איך אעלה כו' פן אראה כו'. וקשה ת"ל מצד הערבות. אכן באמת יותר צער הי' ליהודה מצערו של אביו. מכל הערבות של ב' עולמות. וזה עצמו הראה גם לאדון זה לראות איך גדלה צערו של אביו בעיניו. כדי לעורר רחמנות גם בלבו על צער אביו. והאמת כי במדה זאת נענה יהודה כי תיכף אח"ז כתיב ולא יכול יוסף להתאפק ע"י שכבר נסתלק כל נגיעתו של יהודה. ואם כי ההתפעלות מתחלה הי' ע"י הערבות. אעפ"כ הביאו ממדריגה למדריגה עד ששכח כל צער שלו בעבור צערו של אבא וכל זה משל לתהלוכות בנ"י עם אביהם שבשמים. ודו"ק:

(1) ספר תהילים פרק טו

(א) מְזִמּוֹר לְדָוִד יְדִנְדּוּ מִי יְגוֹר בְּאַהֲלָהּ מִי יִשְׁפֹן בְּהַר קְדֻשָּׁה: (ב) הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעֵל צָדֵק וְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבּוֹ: (ג) לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוֹ רָעָה וְחָרְפָה לֹא נָשָׂא עַל קְרָבוֹ: (ד) נִבְּנָה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת יְדִנְדּוּ יִכְבֵּד נִשְׁבַּע לְקַרְעוֹ וְלֹא יָמַר: (ה) פִּסְפוּ לֹא נִתַּן בְּנִשְׁפָה וְשָׁחַד עַל נְקִי לֹא לָקַח עֲשָׂה אֵלָה לֹא יִמוּט לְעוֹלָם:

(1) מדרש תהילים מזמור טו

לא רגל על לשונו. זה בנימין, שהיה יודע במכירתו של יוסף ולא גילה לאביו. לא עשה לרעהו רעה. זה יוסף, שהיה יכול לעשות לאחיו רעה ולא עשה

(2) מדרש תהילים מזמור יז

ולא עשה לרעהו רעה, שלא ירד לאומנות חברו.